

Adéla Vokušová: V obraze

Seděl jsem v křesle. Byl to výjimečný moment. Užíval jsem si ho tak, jako by nenastával každý den v tu samou dobu. Moment od osmé do deváté hodiny ranní. Moment, než se otevřou dveře od galerie a vstoupí lidé. V ten okamžik končí ta chvíle s mými milovanými obrazy a začíná práce. Práce, kvůli které jsem tu a kterou tak z duše nenávidím. Díval jsem se na hodiny. Velká ručička se pohnula na číslo devět a do dveří vtrhly nejotravnější bytosti světa. Děti. Mám radši i tu myš, která tu žije, se kterou se každodenně dělím o svačinu a kvůli které na pokyn paní ředitelky dávám na různá místa pastičky. Ale prázdné, tak aby se myši nic nestalo. Malé uřvané děti vtrhly do dveří, přesně tak jako včera, předvčírem a v každý jiný všední den. Když se stádo těch nevychovců přehnalo, začal jsem si všímat i ostatních lidí, kteří do galerie vešli.

Tenhle se schová, ale tahle hledá obrázky, pomyslel jsem si při pohledu na elegantně vyhlížející pár, co zrovna vešel dovnitř. Jako vždy jsem odhadoval povahu člověka podle toho, jak se tváří. To byla jedna z mých oblíbených činností. Rozdělovat společnost na ty, kteří když vidí mrak, tak se honem běží schovat domů před deštěm, a na ty, kteří v něm budou hledat obrázky a tvary. Nikdo se nenachází mezi, buď patříš do jedné, nebo druhé skupiny. Z mého dumání mě vyrušil dotaz jakési paní, která za ruku držela dítě.

„Prosím vás, kde jsou tu záchody?“ otázala se a já jen nevrle ukázal směrem, kudy má jít. Nebyly daleko. Kdyby ještě chvíli hledala, nemusela mě obtěžovat svými přihlouplými dotazy. Poupravil jsem si přísně vypadající brýle, které mi seděly na špičce nosu. Když konečně nastala zavírací doba a všichni se zase vyhrnuli ven, zbývalo udělat to, co vždycky. Vyvětrat, zamknout a odejít. A přece jsem hned neodešel. Nechal jsem rolety pěkně nahoře, tak jako vždy. Začínalo se stmívat a obloha se zbarvila do rudo oranžova. Otevřel jsem okna a do místnosti jsem vpustil svěží, večerní vzduch. Červánky mezi tím prováděly svá kouzla na obrazech. Paprsky zapadajícího slunce dopadající na plátno přiváděly obrazy k životu a já to s velkým zaujetím pozoroval. Tyhle chvíle miluju. Po chvílce jsem už ale zase pospíchal okno zavřít. Nechci, aby se úplně vyvětrala vůně, která mě vítá každé ráno. Vůně leštěnky na rámy, plátna a zaprášených koberců. Něco v té vůni ve mně probouzelo pocit bezpečí a domova. Kdybych byl jeden z obrazů, mohl bych tu trávit čas nerušeně a bezstarostně celý den. Povzdechl jsem si a ještě jednou se zhluboka nadechl té překrásné vůně. Pak jsem šel domů.

Ráno mě neprobudil budík, ale slunce opírající se do záclon na mém velikém okně s výhledem do korun stromů. Bylo to příjemné probuzení. Očima jsem přešel obraz nad postelí. Tenhle byl můj nejmilovanější. Musel jsem si ho už před lety koupit, nemohl jsem

jinak. Usmál jsem se a za zvuku gramofonu, který byl jediným dědictvím po mé matce, jsem snídal rohlík namáčený v kávě. Zbytek ranních rituálů jsem už vykonal ve spěchu. Nechtěl jsem se připravit o mou ranní chvilku s obrazy.

Za chvíli už jsem šel prázdnou ulicí ve svém svetru a ošoupaných kalhotách. Venku nebyla zima. Bylo poměrně teplo a vítr rozhoupával listy stromů. Dorazil jsem na místo, které naprosto miluji a zároveň nemám rád.

Brzy už jsem seděl v křesle, ve kterém nikdo, až na mě, nesesává. Mám do něj vytlačený důlek, který mi připomíná, že patřím sem do toho křesla a k obrazům. A že nic jiného už dělat nechci. Rozhlédl jsem se po místnosti. Člověk by si možná řekl, že se mi obrazy musí časem okoukat. Ale není to tak. Každý den se cítím jinak, a tak se každý den dívám na obrazy jiným pohledem. Každý den pro mě obraz znamená něco jiného. Vžil jsem se do ticha a pohody, že jsem tentokrát ani nevnímal čas. Až tolik jsem byl okouzlen. Dnes se má nálada a představivost na obrazech opravdu vyřádila. Zapomněl jsem, že se kvapem blíží devátá hodina. Proto byl pro mě trochu šok, když se galerií rozezněl křik a na mě se jako šípy začaly sesypávat dotazy, stížnosti a připomínky. Když jsem rozmrzele a vlastně i dost našťavaně odbyl oznámení, že se tu někde zatoulalo dítě jménem Karel, paní mi nedůtklivě připomněla, že jsem tu přece od toho, abych tyto věci řešil. Od toho, abych jim pomohl. A v tom je právě ten problém. Kdybych tak nemusel dělat tuhle práci, ale zároveň mohl trávit celý den mezi obrazy. To by byl skutečný ráj. Kdybych tak mohl být jedním z obrazů, posteskl jsem si. Obrazy nic nemusí. Jenom tu jsou a každý se u nich na chvilku zastaví. Prohlédne si je nebo je okomentuje. Ale nikoho by ani nenapadlo se obrazu na něco ptát. A v tu chvíli jsem dostal nápad. Byl to jeden z těch nápadů, které přicházejí jednou za život. Okamžitě jsem vyšel na ulici a pospíchal do obchodu.

Byl poměrně teplý jarní den. Bylo ráno a vítr nefoukal. Ulice byly naprosto liduprázdné. Byl tu jen jeden jediný chodec. Starý muž. Měl na sobě svetr s upadávajícím knoflíkem, kalhoty, které už něco pamatovaly, brýle s černými obroučkami na špičce nosu a boty s ne úplně dobře zavázanými tkaničkami. Ten muž nesl rozměrný předmět. Velký hnědý dřevěný rám.

Galerie zrovna otevřela a dovnitř začali vcházet lidé. Mezi nimi starý manželský pár, který miluje obrazy a chodí sem skoro denně. Zastavili se u jednoho obrazu, který je velice zaujal.

„Tenhle tu včera nebyl, co myslíš?“ obrátila se paní k manželovi.

„Ne, myslím, že tu vážně nebyl. Je moc hezký, skoro jako živý,“ pokyvoval hlavou pán. Ještě chvíli se dívali na obraz starého přísného muže s kávou v ruce usazeného v křesle s vytlačeným důlkem.

„Nepracoval tu dřív takový starý protivný chlap, který seděl zrovna tady na tom místě? Byl to morous, nebyla s ním kloudná řeč,“ zamyslela se žena.

„Dobře, že je pryč,“ pokýval manžel hlavou. „Ten obraz se sem hodí mnohem víc.“